

Budget 2012 – toespraak namens de deputatie

1. Inleiding

Vandaag start de provincieraad met de bespreking van het budget 2012, meteen ook het laatste budget dat door de huidige deputatie zal uitgevoerd worden. Ik hoef het u allen niet meer te vertellen : op 14 oktober 2012 hebben we een belangrijke afspraak met de kiezer, die zal kunnen oordelen over het provinciale beleid van de voorbije 6 jaar. Als eerste gedeputeerde maak ik mij sterk dat het oordeel gunstig zal zijn, en dat de provincie tijdens deze legislatuur belangrijke zaken gerealiseerd heeft die voor de Oost-Vlaming het verschil kunnen maken. In mijn toespraak namens de deputatie wil ik u het laatste budget van deze legislatuur toelichten en het ook met overtuiging verdedigen.

2. Moeilijke economische omgeving

Het hoeft geen betoog dat de economische toestand niet gunstig is : er gaat geen nieuwsuitzending voorbij of er is sprake van zware overheidstekorten, van ratingbureaus die slag om slinger zwaaien met ratingverlagingen voor landen en banken, een dreigende bankencrisis, recessie,...In eigen land is de dramatische redding/splitsing van Dexia nog niet verteerd en hebben de lokale en provinciale aandeelhouders de teloorgang van hun Gemeentelijke Holding moeten ondergaan.

In zowat alle eurolanden geldt nu het adagio : "zaaien naar de zak", Ik vermoed dat dit spreekwoord uit landbouwmiddens is voortgesproten, maar het verwijst in ieder geval naar het nuchtere boerenverstand. De oorzaken van de economische crisis mogen dan al velerlei zijn en ook al zijn de budgettaire problemen van de Europese overheden minstens voor een groot deel mee veroorzaakt door de onvermijdelijke redding van het bancaire systeem in 2008, de harde realiteit laat geen andere keus dan de tering naar de nering zetten.

De regering in wording Di Rupo I staat voor een loodzware besparingsoefening van ruim 10 miljard euro, en ook de lokale besturen zien

met de stijgende pensioenverplichtingen en het wegvallen van o.m. de Dexia-dividenden de budgettaire toekomst somber in.

In deze moeilijke context past geen triomfalisme, maar is het toch een verwezenlijking van huidige bestuursploeg om zonder pijnlijke maatregelen een sluitend budget te kunnen voorleggen, gecombineerd met ruime financiële reserves voor o.m. de toekomstige pensioenverplichtingen, de geplande centralisatie van de provinciale organen en diensten in het nieuwe provinciehuis aan het Zuid en de investering in de Bibliotheek van de eenentwintigste eeuw aan de Waalse Krook. Deze resultaten zijn mee mogelijk gemaakt door van bij de start van de legislatuur strikte begrotingsrichtlijnen te volgen en af te stappen van de aanwasbudgettering, waarbij de uitgaven elk jaar meer toenemen dan de inflatie. Professor-emeritus Moesen van KULeuven brak in De Standaard van 20 oktober nog een lans om niet blind te snoeien in de uitgaven, maar wel miljardenbesparingen te realiseren door de uitgavenstijgingen te beperken tot inflatie. Precies wat Oost-Vlaanderen de voorbije 5 jaren heeft nagestreefd. Het voorzichtige budgettaire beleid heeft ruimte gecreëerd voor nieuwe beleidsaccenten

3. Strategische nota goeddeels uitgevoerd, evaluatie in voorbereiding

Het algemeen beleidsprogramma 2007-2012 dat door deze raad in maart 2007 werd vastgesteld, werd in functie van het provinciedecreet in 2009 omgevormd tot een strategische nota. Inhoudelijk gelijklopend, maar vormelijk opschuivend naar de werkwijze die met de invoering van de nieuwe beleids- en beheerscyclus in 2013 (Oost-Vlaanderen voert de BBC een jaar vroeger in dan de algemene ingangsdatum, 1 januari 2014) opgelegd wordt. Ik kom straks nog even terug op het BBC-verhaal, maar wil mij nu kort tot het inhoudelijke beperken.

De opsomming van onze strategische doelstellingen (vanaf pagina 12) geeft een mooie bloemlezing van het uitgebreide provinciale actieterrein. Er wordt momenteel volop gewerkt aan de evaluatie van wat er wel en niet gerealiseerd is van het algemeen beleidsprogramma. Zonder hierop vooruit te willen lopen kan u met mij vaststellen dat op de vele terreinen waarin Provincie Oost-

Vlaanderen actief is, een belangrijk gedeelte van het beleidprogramma kon gerealiseerd worden.;

Ook de financiële nota bij het meerjarenplan (tot de instap in de BBC in 2013 is dit het financieel meerjarenplan 2012-2015) laat een zeer gunstige evolutie zien. Op pagina 57 van het strategisch meerjarenplan eindigt het laatste beschouwde jaar met een financiële toestand van +12.3 mln euro, ondanks het feit dat in 2012 19.7 mln euro opzijgezet wordt voor de renovatie van PAC 't Zuid in functie van het nieuwe provinciehuis. Daarnaast wordt ook het gewoon reservefonds behouden op het niveau van de start van de legislatuur (De investering in het Waalse Krook-project wordt gefinancierd zonder te putten uit het gewoon reservefonds). Ook in 2012 worden opnieuw een aantal investeringen met eigen middelen gefinancierd).

Ter vergelijking : het financieel meerjarenplan bij het laatste budget van de vorige legislatuur eindigde met een financiële toestand van +1 mln euro, een gewoon reservefonds van 15.8 mln EUR waarvan er reeds 10 mln werden gereserveerd voor de Waalse Krook en zonder buitengewone reserve van 19.7 mln euro.

Onze opvolgers na 14 oktober 2012 kunnen gerust zijn : de kas wordt goed gevuld overgedragen, met ondermeer een gewoon reservefonds van 23.8 mln EUR (waarvan 8 mln bestemd voor de resterende verplichtingen Waalse Krook) en een buitengewone reserve van 19.7 mln EUR.

4. Budget 2012

Conform de geest van de nieuwe beleids- en beheerscyclus, die we vanaf 2013 ten volle gaan implementeren is het budget 2012 zoals de voorbije jaren opnieuw opgebouwd uit een beleidsnota en een financiële nota.

4.1.beleidsnota 2012

De vraag 'Wat gaan we doen in 2012?' is het uitgangspunt voor de beleidsnota. De beleidsnota verwoordt het beleid dat de provincie

gedurende 2012 zal voeren en concretiseert de beleidsdoelstellingen die geformuleerd worden in de strategische nota van het meerjarenplan 2007-2012.

Voor 2012 zijn alle sectorgedefinieerde strategische doelstellingen vertaald in operationele doelstellingen en werden, waar nuttig, ook acties geformuleerd. De operationele doelstellingen zijn geformuleerd voor nieuw (niet-recurrent) beleid of beleidselementen uit de hertaalde strategische nota waar in 2012 extra aandacht aan wordt geschonken. Verder werden de direct toewijsbare budgetten aan de prioritaire operationele doelstellingen gekoppeld, waardoor de financiële opvolging van de operationele doelstellingen mogelijk wordt. De overige uitgaven en ontvangsten zijn ondergebracht onder de doelstelling "gelijkblijvend beleid". Hieronder vallen alle personeelskosten, algemene werkingskosten, steeds terugkerende kredieten zoals verzekeringen, onderhoudscontracten en dergelijke. Hierdoor wordt opnieuw een volledige koppeling tussen beleids- en financiële nota gerealiseerd.

De beleidsnota is een lijvig document geworden waarin het gros van het provinciale beleid voor 2012 in doelstellingen en acties gevat is. Grote uitdaging bij de invoering van de beleids- en beheerscyclus wordt om de massa beleidsinformatie te vatten in beleidsdocumenten die het mogelijk te maken om op de hoofdlijnen te sturen.

Ik som kort enkele aandachtspunten op voor 2012.

De collega's kunnen elk afzonderlijk voor hun toevertrouwde attributies dieper ingaan op de beleidsnota. Daar bestaat ruim kans toe binnen de 141 aangekondigde besprekingspunten. Over communicatie wil ik nu al iets meer vertellen teneinde hier geen misverstanden over te laten bestaan. De provincie Oost-Vlaanderen wil zich profileren als een belangrijk knooppunt in een genetwerkte samenleving. Terzelfdertijd wil de provincie zich vooral profileren als een dienstbaar bestuur dat partnerschappen wil aangaan met de gemeenten en met het middenveld. We willen daarbij maatwerk leveren om dingen in beweging te zetten. Oost-Vlaanderen is een open provincie. Er zijn vele

invloeden en ideeën die mekaar bevruchten en op die humus, die grondlaag, willen we de ontwikkeling van veel initiatieven stimuleren. De provincie Oost-Vlaanderen heeft daar veel troeven voor : goede geografische ligging aan het kruispunt van de E40 en de E17, een goed ontwikkeld waterwegennet, uitstekende spoorverbindingen met het tweede grootste Belgisch station, een Universiteit en hogescholen met antennes in Dendermonde en Sint-Niklaas, grote culturele troeven. En heel dat verhaal willen we ophangen aan 4 speerpunten :

- Fietsen en wielrennen ;
- Cultuur ;
- Water ;
- Kennis en innovatie.

Dat verhaal willen we bekend maken via de regiomarketing. Dat heeft 2 doelstellingen. Ten eerste iedereen ervan overtuigen dat Oost-Vlaanderen een provincie is waar het goed is om te wonen, te leven, te werken, te recreëren en te investeren ! En ten tweede, we weten dat Oost-Vlamingen niet chauvinistisch zijn, maar we willen ook de Oost-Vlamingen een goed "wij"-gevoel geven opdat ze zich bewust zouden zijn van de troeven van hun provincie.

En dan is er het project provincieraadsverkiezingen. Het is helemaal niet de bedoeling dat we hier zomaar voor de eigen kapel reclame zouden maken of aan partij-propaganda zouden doen. Dat lukt niet. Elke communicatiespecialist zal het u vertellen. Zo iets pakt niet bij de mensen. Mensen doorzien zo een verhaal. Wat we wel willen doen, is Oost-Vlamingen, en vooral eerst de stemmers, op een bewuste manier laten stemmen voor hun provincie. We doen dat ook niet alleen, we doen dat samen met de 4 andere Vlaamse provincies via de VVP.

landbouw	extra aandacht voor het stimuleren van de uitvoering van landschapsbedrijfsplannen
	EFRO-project Duurzame glastuinbouwclusters in O-VI verder uitvoeren
ruimte	strategisch project energielandschap
mobiliteit	ondertekening mobiliteitscharter

recreatiedomeinen	100,000 EUR voor opmaak dossier rond samenwerking met andere domeinen
	eveneens 100,000 voor eventuele investeringen in andere domeinen
	dossier moet beschikbaar zijn bij start volgende legislatuur om onderbouwde beslissingen te kunnen nemen
internationale betrekkingen	voorbereiding van de nieuwe Europese programmaperiode na 2013.
onderwijs	flankerend onderwijs : subsidies voor o.m. vzw Partners tegen de miserie en Fonds voor de vakopleiding in de Bouwnijverheid
	OBAC : o.m. opleidingen in functie van de beleids- en beheerscyclus (BBC)
Sport	acties rond de Olympische Spelen en de Paralympics in Londen
Economie	implementatie van het project "Grenzeloze logistiek" (Oost-Vlaanderen logistieke topregio)
cultuur	opening nieuw gebouw erfgoedcentrum
Welzijn	Blijvend inzetten op Noord-Zuid 0,7% als sluitpost van budget
IKZ	implementatie beleids - en beheerscyclus
	aandacht voor veranderingsmanagement
communicatie	campagnes regiomarketing
	campagne rond provincieraadsverkiezingen (ism VVP)
ICT	Budgetten voor de software mbt beleids- en beheerscyclus
Logistiek	Project nieuw provinciehuis: 22,000,000 EUR voor aankoop gebouw, 4,100,000 voor de erelonen renovatie
	Puyenbroeck : renovatie site buitenbaden : 3 mln EUR
financiën	budgetopmaak 2013 in het nieuwe kader van BBC
	4,700,000 investeringen worden met eigen middelen gefinancierd
	renovatiefonds voor Urbis project : 19 mln EUR
	fiscaliteit : ongewijzigde tarieven, laagste belastingdruk vl. Provincies (rek 2010)
personeel	nieuwe software voor loopbaanbeheer (cevips centraal)
	2e pijler contractuelen : 2% weddemassa (1% in 2011)

4.2. Financiële nota

In de BIO (toelichtingen p. 3) vindt u een samenvattend overzicht van de financiële nota 2012.

De gewone dienst sluit met een tekort eigen dienstjaar van -7.8 mln EUR, wat een fractie beter is dan het budget 2011. 245 mln EUR ontvangsten staan tegenover 253 mln EUR uitgaven.

Een beperkt tekort eigen dienstjaar is eigen aan het goede huisvader principe (we spelen bewust op veilig): de ontvangsten realistisch voorzichtig ramen, de uitgaven maximaal budgetteren (wat eigen is aan

de autorisatiefunctie van het budget : een eurocent die niet als uitgave gebudgetteerd is, kan niet uitgegeven worden). De ervaring leert dat de rekeningcijfers telkens een positief resultaat eigen dienstjaar laten zien. Rekening houdend met de boni vorige jaren en de overboekingen is het algemeen budgetresultaat gewone dienst 15.8 mln EUR positief (+ gewoon reservefonds van 23.8 mln EUR en buitengewoon reservefonds van 19.7 mln EUR) en vergeet ook niet dat we voor 4,7 mln EUR projecten met eigen middelen zullen financieren in 2012.

De buitengewone dienst sluit in evenwicht, de geplande investeringen worden gefinancierd deels met eigen middelen, deels met investeringssubsidies van andere overheden en deels met leningen. De buitengewone uitgaven belopen 66 mln EUR, waarvan 22 mln EUR gebudgetteerd is voor de aankoop van het resterende kantoorgedeelte van het Urbiscomplex. Een deel van deze investering is reeds gefinancierd door verkopen van een aantal patrimoniumbestanddelen (Bank van de Arbeid, Gouvernementstraat 26-28,...); de verdere centralisatie in één gebouw zal ons toelaten om nog een aantal overbodige gebouwen te gelde te maken.

4.2.1. Gewone ontvangsten

De ontvangsten gewone dienst bedragen 245 mln EUR. Het gros van de gewone ontvangsten eigen dienstjaar bestaat uit overdrachten (225,7 mln EUR) en de ontvangsten uit prestaties (15,4 mln EUR); de schuldontvangsten (4,4 mln. EUR) zijn procentueel verwaarloosbaar. De belangrijkste ontvangsten zijn :

- Intresten van financiële rekeningen 900 000 EUR
- Provinciefonds 21 356 947 EUR

Het provinciefonds wordt onverkort ingeschreven in het budget 2012, alsof er geen witboek bestaat. Op het eerste zicht zult u dit

misschien naïef vinden, maar er zijn geen objectieve maatstaven om het budget al aan te passen aan mogelijke verschuivingen van bevoegdheden. Tot nader order wenst de deputatie het beleid van de huidige legislatuur onverkort verder te zetten; de bestuursakkoorden die mogelijks met Vlaanderen afgesloten worden, zullen pas hun budgettaire vertaling krijgen als er duidelijkheid is over de reële impact ervan.

De minister van Binnenlandse Aangelegenheden bevestigde dat de regeling inzake het Provinciefonds ongewijzigd blijft in afwachting van de concrete uitwerking van het witboek

- Algemene provinciebelasting 46 000 000 EUR

In de APB-gezinnen wordt vanaf 2012 rekening gehouden met gezinnen die over een zeer grote belastbare oppervlakte beschikken ingevolge het bos- en parkareaal dat ze beheren : om te voorkomen dat dergelijk beheer op fiscaal vlak wordt ontmoedigd, wordt - naar analogie met fiscale gunstmaatregelen die de Vlaamse overheid eerder invoerde ter vrijwaring van dit areaal - de maximumbelasting op 1 250 EUR vastgesteld. V.z.w.'s die de natuur beschermen door aan bosbeheer te doen, zijn sowieso niet belastingplichtig..

Ook voor het laatste jaar van de legislatuur blijft de gunstige fiscaliteit behouden. Het basistarief APB-gezinnen is voor 2012 bepaald op 31.3 EUR, voor bedrijven op 118.7 EUR.

Op basis van de rekening 2010 behoudt Oost-Vlaanderen de laagste belstingsdruk van de vijf Vlaamse provincies :

Belastingdruk per inwoner (obv rekeningcijfers)	rekening 2010	budget 2012
Antwerpen	100,70	97,06
Limburg (budget 2011)	104,20	100,86
Oost-Vlaanderen	90,34	90,16
Vlaams-Brabant	91,85	82,64

West-Vlaanderen	114,28	111,99
-----------------	--------	--------

- Opcentiemen onroerende voorheffing 83 774 236 EUR

De tarieven blijven ongewijzigd op het niveau van 2001 (295 opcentiemen), wat past in de strategische doelstelling om een gunstige fiscaliteit te behouden. Op basis van de rekeningcijfers 2010 blijft Oost-Vlaanderen de provincie met de laagste provinciale belasting per inwoner.

- Pensioenfonds, bijdrage in de pensioenlasten 8 883 000 EUR
- Weddetoelagen onderwijs 50 114 000 EUR
- Werkingstoelagen onderwijs 4 493 263 EUR
- Tehuis Heynsdaele: toelagen 3 150 000 EUR
- Centrum voor milieuonderzoek: prestaties 1 395 000 EUR

4.2.2. Gewone uitgaven

De uitgaven gewone dienst bedragen 253 mln EUR. De verdeling tussen personeelskosten, werkingskosten, overdrachten en schulduitgaven vindt u terug in de BIO en in de grafieken in de toelichtingen. Belangrijk is dat de uitgaven strikt beheerst blijven, wat de nodige ruimte gecreëerd heeft voor nieuwe beleidsaccenten.

- De personeelskredieten stijgen met 3.8% t.o.v. het initieel budget 2011 en houden rekening met het goedgekeurde aanwervingsplan, de verhoging van de eindejaarspremie (uitvoering CAO), het effect van de functionele loopbaan, goedgekeurde projectfuncties,...
- Het engagement voor een tweede pijler pensioen voor ons contractueel personeel wordt gehonoreerd. De bijdragevoet verdubbelt naar 2% van de weddemassa, waardoor op termijn een belangrijk deel van de pensioenkloof met het statutair personeel kan gedicht worden.

Ook de bijdragevoet aan het Pensioenfonds wordt verhoogd, conform het herstelplan. Ik kom hier verder nog even op terug.

- De werkingskosten voorzien alle nodige krediet om de performantie van het provinciebestuur te verzekeren. In een laatste jaar van de legislatuur ligt de focus niet onbegrijpelijk op de continuïteit, maar toch zijn er een aantal kredieten/plannen waar ik jullie aandacht wil op vestigen.
 - Op het vlak van ICT durf ik Oost-Vlaanderen gerust een voorbeeldbestuur noemen, en met de extra kredieten voor o.m. loon- en personeelssoftware en voor de nieuwe BBC-software bestendigen we die positie.
 - Er wordt in 2012 ook een ruime communicatiecampagne gepland rond de provincieraadsverkiezingen, in samenspraak met de VVP. Ik blijf er van overtuigd dat de provincies een goed product zijn, maar ook een goed product moet op een efficiënte manier in de picture gebracht worden. De sterren mogen dan eerder ongunstig staan voor ons beleidsniveau, met de geplande campagne willen de Vlaamse provincies werken aan een juistere perceptie van de provinciale rol in het bestuurlijke landschap.
 - Er worden ook middelen voorzien om de samenwerking/overname met andere Oost-Vlaamse recreatiedomeinen te onderzoeken. Bedoeling is om een onderbouwd dossier op te maken, waarin alle consequenties van een mogelijke overname of samenwerking in kaart worden gebracht en waar de volgende provincieraad zich over kan uitspreken. Meten is immers weten, gissen is missen. Overname van domeinen in het laatste jaar van de legislatuur lijkt de deputatie geen goede optie.

- De schulduitgaven dalen licht. Door meer investeringen met eigen middelen te realiseren, en strikt vast te houden aan de norm om niet meer lenen dan er kapitaal afgelost wordt, zijn de schulduitgaven perfect onder controle.

4.2.3. Investeringsniveau

Het investeringsniveau ligt een pak hoger dan in 2011, de aankoop van het kantoorgedeelte van het Urbis-gebouw is hier niet vreemd aan.

Verder staat de 3^e fase van de restauratie van het Caermersklooster op de agenda en zal ook de renovatie van de openluchtwembaden in Puyenbroeck niet onopgemerkt voorbij gaan.

5. PAC 't Zuid

De plannen om de provinciale organen en diensten meer te centraliseren zijn niet nieuw, maar worden met de aankoop van het resterende kantoorgedeelte van het Urbisgebouw in 2012 in een definitieve plooi gelegd. Dit project moet het mogelijk maken om zowel beleid (raad en deputatie) en quasi alle provinciale diensten samen te brengen in een gebouw dat functioneel en toegankelijk wil zijn, maar dat ook de nodige uitstraling geeft aan de Provincie Oost-Vlaanderen.

Deze ambitie is niet min, en vormt niet alleen een uitdaging voor de ontwerpers die de kans krijgen om het zowat grootste provinciale project ooit mee te realiseren, maar zeker ook voor onze organisatie die dit project kan en moet aangrijpen om nog performanter te worden. De doelstelling moet zijn om een provinciehuis voor de éénnentwintigste eeuw te realiseren (weliswaar voor een provincie die iets ambitieuser is dan die de huidige minister van binnenlandse aangelegenheden voor ogen heeft).

In 2012 wordt er alvast een renovatiefonds gecreëerd waar we 19.7 mln EUR reserveren om de bouwkosten te financieren.

6. Pensioenfonds O-VI

In het algemeen beleidsprogramma 2007-2012 werd de verdere financiering van onze pensioenverplichtingen via het Pensioenfonds O-VI als strategische doelstelling bevestigd. Het belang van de initiële beslissing om in 1991 te kiezen voor het kapitalisatiesysteem (waarbij de nodige pensioenreserves opgebouwd worden gelijklopend met het ontstaan van pensioenrechten) wordt pijnlijk duidelijk geïllustreerd door de financiële toestand van het repartitiestelsel (huidige actieven betalen de huidige gepensioneerden) van de RSZPPO. De kas is leeg, de reserves zijn quasi opgesoupeerd en met de wet van 24 oktober 2011 tot vrijwaring van een duurzame financiering van de pensioenen van de vastbenoemde personeelsleden van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten en van de lokale politiezones onderneemt de federale overheid een ultieme poging om alle lokale en provinciale overheidsdiensten aan te sluiten bij het RSZPPO-stelsel. Oost-Vlaanderen staat voor een belangrijke keuze wat betreft de financiering van haar pensioenverplichtingen :

- ofwel aansluiten bij RSZPPO, met als enige zekerheid dat de bijdragevoet tot 2016 bepaald is op 33.5% werkgeversbijdrage, eventueel te verhogen met een responsabiliseringsbijdrage, maar waarbij het in de sterren (en in talrijke verontrustende studies) geschreven staat dat deze bijdragevoet nog exponentieel verhoogd zal worden.
- Ofwel vasthouden aan het Pensioenfonds O-VI, waarin momenteel een financieringsgraad van meer dan 85% van alle huidige en toekomstige pensioenverplichtingen opgebouwd is.

Door de huidige juridische structuur van het Pensioenfonds, het OFP (organisme voor de financiering van pensioenen) valt het Pensioenfonds onder de strikte financieringsverplichtingen van de WIBP (de wet van 27 oktober 2006 betreffende het toezicht op de instellingen voor bedrijfspensioenvoorziening) (100 % financiering van alle huidige en toekomstige pensioenverplichtingen). Probleem is dat deze verplichtingen te zwaar zijn voor een eerste pijlerpensioenfond van een overheid (alsof we een privébedrijf zouden zijn dat in falings kan gaan); de wetgever heeft dan ook de mogelijkheid voorzien voor overheden om de pensioenreserves te organiseren binnen een andere juridische vorm dan het OFP. We hebben er geen belang

bij om de OFP-structuur aan te houden. De belangrijkste reden om de OFP-structuur aan te nemen was fiscaal : vrijstelling van de vzw-taks. Na een jarenlange juridische procedure werd die vrijstelling ook toegekend aan de ondertussen tot OFP omgevormde vzw Pensioenfondsen en houdt dit argument dus geen steek meer. Vraag blijft of er opnieuw geopteerd wordt om de pensioenreserves te beheren binnen een vzw-structuur, dan wel of de provincie zelf instaat voor het beheer (met kapitaalgegarandeerde producten). Vanzelfsprekend dienen deze middelen gereserveerd te blijven voor de pensioenen van de statutaire ambtenaren, daar moet een veilig slot op geplaatst worden, in overleg met de vakbonden.

Simulaties laten zien dat met een bijdragevoet gelijk aan deze van de RSZPPO er een 100% financiering op lange termijn kan gerealiseerd worden, waardoor op middellange termijn een belangrijk financieel voordeel kan gerealiseerd worden door het Pensioenfonds te behouden.

De druk van de wetgever om alle besturen aan te sluiten bij het RSZPPO-stelsel is niet te onderschatten. Toch voorziet het wetsontwerp in de mogelijkheid om de ambtshalve aansluiting te weigeren en blijft het mogelijk om op elk moment aan de dan geldende bijdragevoeten aan te sluiten. De keuze uitstellen tot er meer duidelijkheid komt over de lange termijn evolutie van de bijdragevoeten RSZPPO is misschien vandaag wel de wijste keuze. Ten laatste in de provincieraad van 14 december 2011 moeten we ons uitspreken over het al dan niet aansluiten bij RSZPPO. De eventuele weigering van de ambtshalve aansluiting moet voor 15 december 2011 aan de minister van pensioenen te kennen gegeven worden. (Een beslissing in de raad van 30 november lijkt dus meer aangewezen).

7. Beleids- en beheerscyclus

Provincie Oost-Vlaanderen zal vanaf 2013 als piloot instappen in de beleids- en beheerscyclus , wat inhoudt dat de opmaak van het volgende budget 2013 conform de nieuwe regelgeving zal verlopen en dat met ingang van 1 januari 2013 alle bepalingen van BBC onverkort van toepassing zullen zijn.

Het leertraject dat we vanaf 2009 doorlopen hebben om ons stapsgewijs voor te bereiden op BBC heeft me verschillende zaken geleerd.

Het theoretische concept oogt mooi : werken met meetbare doelstellingen,

bepalen welke mensen en middelen hiervoor ingezet worden, meten of de beoogde doelstellingen al dan niet bereikt werden en waar nodig bijsturen. (de pdca-cyclus (plan-do-check-act), weet u wel). Om ook in de praktijk van het nieuwe instrumentarium een echt beleidsinstrument te maken zal het absoluut noodzakelijk zijn om te focussen op een beperkt aantal prioritaire doelstellingen. Zoniet dreigen we te verzanden in een bureaucratisch moeras met voor de Oost-Vlaamse burger onleesbare beleidsrapporten, die veel energie opsorpen maar geen wezenlijke bijdrage leveren aan een beter bestuur. In die zin is de instap in 2013 een goeie zaak : 2013 wordt een overgangsjaar waarin o.m. de bestuursakkoorden met Vlaanderen vorm worden gegeven; de beleidsprioriteiten van de nieuwe bestuursploeg en de nodige bijsturingen uit de bestuursakkoorden kunnen verwerkt worden in het strategisch meerjarenplan dat de periode 2014-2019 beslaat.

Een tweede en minstens even belangrijk aandachtspunt is dat de beleids- en beheerscyclus geen louter financieel verhaal is, integendeel. De invoering van BBC zal nauwelijks meerwaarde bieden als het zich beperkt tot een nieuw financieel rapporteringssysteem met aangepaste budget- en boekhoudregels. De absolute prioriteit is de omvorming van input- naar een outputgestuurde organisatie : niet het inzetten van middelen is belangrijk, wel het realiseren van de beoogde doelstellingen. Ik wil hier dan ook een lans breken in deze vergadering maar ook bij onze administratie om deze uitdaging met een open geest aan te gaan en steeds voor ogen te houden dat BBC een middel moet zijn om het beleid beter te kunnen afstemmen op de noden van de samenleving. Relevante en een beperkt aantal prioritaire doelstellingen bepalen is essentieel. Goethe verwoordde het in 1802 reeds : in der Beschränkung zeigt sich erst der Meister. Hij zal nooit vermoed hebben dat zijn verzen zouden gelinkt worden met BBC.

Wijsheid en gezond verstand moeten bij de invoering van BBC de leidraad zijn

8. Witboek en consequentie

Er is al heel wat inkt gevloeid over het witgeworden groenboek waarin minister Bourgeois de interne Vlaamse Staatshervorming heeft uitgetekend. Dat de provincies in dat witboek niet de plaats krijgen die ze mijn inziens verdienen is

genoegzaam bekend : een interne staatshervorming die uitgaat van de verhoging van de bestuurskracht van de lokale besturen, maar nauwelijks een aanzet geeft om die bestuurskracht te verhogen, lijkt weinig ambitieus. Integendeel focust de minister op het inkrimpen van de rol van het provinciale bestuursniveau, wat contraproductief zal werken voor veel (kleinere) lokale besturen.

Het witboek is er nu, de provincies staan aan de vooravond van de onderhandelingsrondes met de betrokken vakministers om goede bestuursakkoorden af te sluiten. Ik heb soms twijfel aan de correctheid waarmee Vlaanderen de bestuursakkoorden wil onderhandelen. Hoewel uitdrukkelijk is voorzien dat de provincies ook nog actief kunnen blijven voor bepaalde persoonsgebonden aangelegenheden, worden afspraken hierover teruggeschroefd.

In samenwerking met de vijf Vlaamse provincies en de VVP is voorbereiding van de te voeren onderhandelingen reeds ver gevorderd. Ik maak mij sterk dat de provincies op tal van beleidsdomeinen niet alleen een uitstekende "trackrecord" (bilan) kunnen voorleggen, maar dat de vakministers zullen vaststellen dat er een hemelsbreed verschil is tussen het decretaal inperken van de provinciale rol en de reële impact hiervan op het terrein. Meerdere bevragingen bij de stakeholders van de provincie tonen overduidelijk aan : ook in de persoonsgebonden aangelegenheden spelen de provincies een belangrijke en maatschappelijk relevante rol die niet zonder meer kan teruggeschroefd worden.

Toch denk ik dat we de oefening correct moeten durven maken : als er bestuursakkoorden afgesloten worden, moeten we die ook consequent durven uitvoeren. Hier ligt het raakvlak met de moeilijke economische toestand en de impact op het overheidsbeslag : als de bestuursakkoorden een aantal taken overhevelen naar andere bestuursniveaus, is het mijn overtuiging dat ook de mensen en middelen en de verplichtingen correct mee overgeheveld worden. Het zou een gemiste kans zijn om af te spreken dat we op een aantal terreinen geen rol meer vervullen, maar dan krampachtig op zoek zouden gaan naar mogelijkheden om koste wat kost de vrijgekomen mensen en middelen toch nog in provinciale context te gaan inzetten. Ik pleit voor

duidelijke bestuursakkoorden : wat doen we als provincies nog wel, en wat niet meer; met duidelijke opgave van de impact hiervan op mensen en middelen. Dat is een absolute noodzaak om de verstikkende onzekerheid in onze organisatie te vermijden.

Primordiaal blijft ook een correcte omgang met onze stakeholders bij uitstek : de gemeenten en het maatschappelijk middenveld.

Budget 2012 is opgemaakt in functie van de huidige stand van zaken. Pas in 2013 zal de nieuwe bestuursploeg eerst zo provinciaal mogelijk geïnspireerde bestuursakkoorden moeten afsluiten met de betrokken vakministers en deze dan vertalen in het strategisch meerjarenplan 2014-2019

9. Slot

Als slotwoord wil ik een dubbel gevoel uitdrukken.

In eerste instantie is er een zekere fierheid dat we als provincie gedurende 6 jaar beleid zullen gevoerd hebben en mee vorm hebben gegeven aan de Oost-Vlaamse samenleving. Dat we veel hebben kunnen realiseren binnen een strikt budgettair kader geeft genoegdoening. Er werden duidelijke budgettaire krijtlijnen getekend en deze zijn op een loyale wijze nageleefd. De resultaten zijn navent : het huidige budget voorziet alle middelen om de provinciale dienstverlening op een hoog niveau te houden en daarbovenop zijn/worden belangrijke reserves aangelegd om toekomstige uitgaven te dekken. Ik herhaal het graag nog een keer : een budget met een klein tekort eigen dienstjaar bij een stabiele fiscaliteit, een reservefonds dat even groot is als bij de start van de legislatuur (met daarbovenop de middelen om in de Waalse Krook te investeren), een belangrijk deel van alle pensioenverplichtingen die afgedekt zijn en een renovatiefonds voor het nieuwe Provinciehuis gespekt met 19.7 mln EUR.

Ik maak mij sterk dat het voorgestelde budget voor 2012 de goedkeuring van deze raad zal kunnen wegdragen.

In tweede instantie is er ook een gevoel van onzekerheid rond het provinciale bestuursniveau: de interne staats Hervorming zal ongetwijfeld een belangrijke impact hebben op de slagkracht van de provincies in een aantal beleidsdomeinen. Ik kan alvast bevestigen dat de onderhandelingen rond de

bestuursakkoorden zowel onder de paraplu van VVP als binnen de Provincie Oost-Vlaanderen zeer gedegen worden voorbereid. Het feit dat de provincies ook budgettair hun zaken op orde hebben zal een belangrijk element zijn voor onze onderhandelingspositie. Onderhandelingen kunnen natuurlijk maar tot goede resultaten leiden als de partijen mekaar kunnen/mogen vertrouwen. We weten ook wel dat onderhandelingen geven en nemen inhouden en dat men de partijen in hun waardigheid moet laten. We hopen dat dat ook zo zal zijn bij de onderhandelingen rond de sector-specifieke-decreten en de bestuursakkoorden.

Tenslotte wil ik het nog eens herhalen. Ik blijf geloven in de meerwaarde van het provinciaal bestuursniveau op basis van volgende 3 kenmerken :

- De provincie beschikt over voldoende ruimtelijke omvang om een geïntegreerd en afgestemd beleid te kunnen voeren ;
- Het maatschappelijk middenveld, gaande van de economische tot de socio-culturele sector, wordt om verschillende redenen meer en meer op provinciaal niveau georganiseerd waardoor het provinciaal bestuur voor deze organisaties een ideaal aanspreekpunt vormt ;
- En tenslotte is het provinciaal bestuursniveau een democratisch gekozen niveau. Een niveau dat vrij vlot – met maatwerk – kan inspelen op maatschappelijke tendenzen en evoluties en waarbij de provinciaal verkozenen tevens verantwoording verschuldigd zijn bij de burgers.

Prioriteiten en afspraken met zowel het maatschappelijk middenveld als met Vlaanderen, de steden en gemeenten, kunnen geconsacreerd worden in goed afgesproken convenanten.

Ik heb er vertrouwen in dat de provincies verdacht veel zullen kunnen blijven doen voor de Oost-Vlaming. Onze regiomarketing zal dit in 2012 ruim onder de aandacht brengen.

Alexander (Sander) Vercamer
Eerste gedeputeerde
15/11/2011